

La bogeria

— Desenganya't: no hi ha paritat¹. El cas d'en Daniel no és neurastènia² pròpiament dita, com pensaven el meu pare i tots els metges antiquats, sinó de vesània³ hereditària: la du ja de naixença. Sa mare va ser una histèrica, son pare va presentar tals anomalies de raó, que (ja us ho vaig dir), per a mi, va morir boig. Quin podia ser el fruit d'aquest matrimoni? L'atavisme⁴ és una causa predisposant indiscutible. L'etiologia⁵ de les malalties mentals l'assenyala com una de les infal·libles. Què més? Té una germana epilèptica. La conducta de l'altra, de l'Adela, amb les seves exaltacions eròtiques, no és la d'una persona desequilibrada? A ell, a en Daniel, quan l'heu vist conduir-se⁶ com un home sa?

¹ paritat: comparació

² Neurastènia: desequilibri mental caracteritzat per un cansament inexplicable, sensació de debilitat i esgotament. Les persones afectades mostren tristesa, abatiment, temor, pèrdua de memòria, insomni, irritabilitat i mal de cap, entre d'altres símptomes.

³ vesània: demència, bogeria

⁴ atavisme: Aparició en un individu de caràcters d'un avantpassat remot desapareguts en els avantpassats immediats o pròxims

⁵ etiología: branca de la medicina que estudia les causes de les malalties.

⁶ conduir-se: comportar-se